

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ
ΔΥΤΙΚΗΣ
ΕΛΛΑΔΑΣ

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Σχολή: Διοίκησης Και Οικονομία

Τμήμα: Διοίκησης Επιχειρήσεων

Θέμα : «Δημιουργία κοινωνικής συνεταιριστικής επιχείρησης με έδρα την Ιεράπετρα»

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: ΚΑΤΣΑΝΕΒΑΚΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΤΣΟΥΡΑΜΑΝΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ 2018

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περιεχόμενα

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	3
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	4
[1] Η κοινωνική συνεταιριστική επιχείρηση με μια ματιά.....	5
1.1 Κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία	5
1.2 Τι είναι Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση	6
1.3 Σκοπός κοινωνικής συνεταιριστικής επιχείρησης	8
1.4 Συνεταιρισμός	9
[2] Διαδικασίες ίδρυσης και υλοποίησης κοινωνικής συνεταιριστικής επιχείρησης.....	10
2.1 Διαδικασίες ίδρυσης κοινωνικής συνεταιριστικής επιχείρησης.....	10
2.2 Είδη ΚΟΙΝΣΕΠ	11
2.3 Φορολογικά και ασφαλιστικά θέματα μιας ΚΟΙΝΣΕΠ	13
2.4 Δημιουργία, επιλογή και αποστολή ΚΟΙΝΣΕΠ	14
2.5 Επιχειρηματικό Σχέδιο ΚΟΙΝΣΕΠ	16
[3] Νομική μορφή ΚΟΙΝΣΕΠ	17
3.1 Νομική Μορφή.....	17
3.2 Ο νόμος 4430/2016 και οι επακόλουθες συνέπειες.....	18
3.3 Εταίροι ΚΟΙΝΣΕΠ	21
[4] Βασικές πηγές χρηματοδότησης ΚΟΙΝΣΕΠ	22
4.1 Δημόσιες πηγές χρηματοδότησης	22
4.2 Ευρωπαϊκές πηγές χρηματοδότησης	23
[5] Μελέτη Περιπτώσεων.....	27
5.1 Η ξένη εμπειρία της ΚΟΙΝΣΕΠ Le Mat	27
5.2 Η Ελληνική εμπειρία της ΚΟΙΝΣΕΠ Γεωπαιδεία	30
Συμπεράσματα	31
Βιβλιογραφία	32

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία με θέμα «Δημιουργία κοινωνικής συνεταιριστικής επιχείρησης με έδρα την Ιεράπετρα» πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της πτυχιακής εργασίας του τμήματος Διοίκηση Επιχειρήσεων του Ανώτατου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Μεσολογγίου το έτος 2019. Η παρούσα πτυχιακή εργασία αποτελεί το αποτέλεσμα μιας σειράς αλληλεπιδράσεων με διάφορα άτομα, καθένα από τα οποία έπαιξε ένα σημαντικό ρόλο στην εξέλιξή της. Αξίζει να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες στον επιβλέποντα καθηγητή της πτυχιακής μου εργασίας, κύριο Χρήστο Τσουραμάνη για τη συνεχή καθοδήγηση, την αμέριστη υποστήριξη και τις ουσιώδεις συμβουλές.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην παρούσα πτυχιακή όπως φαίνεται και από το θέμα που επιλέχθηκε θα μελετήσουμε και θα παρουσιάσουμε βήμα-βήμα την δημιουργία μιας κοινωνικής συνεταιριστικής επιχείρησης με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, τα προβλήματα που πιθανόν να προκύψουν, καθώς και τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα που έχει μια τέτοια συλλογική προσπάθεια που στοχεύει στο καλό του κοινωνικού συνόλου. Στόχος αυτής της πτυχιακής είναι η δημιουργία μιας εικονικής κοινωνικής συνεταιριστικής επιχείρησης φιλοξενίας, στην πόλη της Ιεράπετρας στην Κρήτη.

Στο πρώτο κεφάλαιο θα παρουσιάσουμε μια πιο γενική εικόνα για το τι είναι μια συνεταιριστική επιχείρηση, το περιβάλλον μέσα από το οποίο αναδύεται και το που αποσκοπεί. Στο δεύτερο κεφάλαιο θα δούμε τα βήματα που θα χρειαστεί να ακολουθήσουμε ώστε να προκύψει η δημιουργία μιας τέτοιας εταιρίας, από το ξεκίνημα της ιδέας μέχρι την τελική υλοποίηση. Επιπλέον θα γίνει ειδική αναφορά στον τρόπο λειτουργίας και διοίκησης της. Στο τρίτο κεφάλαιο θα εξετάσουμε κάποια νομικά ζητήματα που σχετίζονται με την επιχείρηση και θα σταθούμε ειδικότερα στον νόμο 4430/2016 και τα επακόλουθα αποτελέσματα του στο χώρο των συνεταιριστικών επιχειρήσεων. Στο τέταρτο κεφάλαιο θα αναλυθεί ο τρόπος με τον οποίο θα βρεθούν οι πόροι για την υλοποίηση και εξέλιξη του εγχειρήματος. Τέλος στο πέμπτο κεφάλαιο θα παρουσιάσουμε δυο μελέτες περιπτώσεων, μια στην χώρα μας και μια στο εξωτερικό, προκειμένου να δούμε τι συνέβη σε αντίστοιχες περιπτώσεις στο παρελθόν και το πως μια εταιρία αλληλεπίδρασε στο σύγχρονο κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον.

[1] Η κοινωνική συνεταιριστική επιχείρηση με μια ματιά

1.1 Κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία

Ξεκινώντας με κάποιες πολύ χρήσιμες έννοιες σχετικά με την υλοποίηση ενός σχεδίου κοινωνικής συνεταιριστικής επιχείρησης ο πρώτος πυλώνας που θα αναλύσουμε είναι η κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία. Ο όρος κοινωνική ή αλληλέγγυα οικονομία χρησιμοποιείται για να οριστούν οι οικονομικές δραστηριότητες που στόχο έχουν την ικανοποίηση των μελών τους και το κοινωνικό όφελος σε σχέση με το κεφαλαιουχικό κέρδος των ιδιοκτητών ή των μετόχων τους. Ειδικότερα θα μπορούσαμε να την χαρακτηρίσουμε σαν ένα σύνολο οικονομικών επιχειρηματικών, παραγωγικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων, τις οποίες αναλαμβάνουν εταιρίες, ή ενώσεις προσώπων που σκοπός τους είναι η επιδίωξη του συλλογικού οφέλους και η εξυπηρέτηση των κοινωνικών συμφερόντων γενικότερα. Κύριο χαρακτηριστικό της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας είναι ότι ως μορφή κοινωνικής οργάνωσης συνδυάζει τα καλύτερα και πιο υγιή στοιχεία του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα μιας χώρας προσβλέποντας σε ένα ολοκληρωμένο, βιώσιμο, προοδευτικό και ευέλικτο μοντέλο επιχειρηματικότητας. Μερικά βασικά χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης οικονομίας είναι τα εξής:

- Δίνεται έμφαση στην εξυπηρέτηση των αναγκών των μελών τους, αλλά και της ευρύτερης κοινότητας, την ίδια στιγμή που το κέρδος περνάει σε δεύτερη μοίρα.
- Έχουν αυτόνομη διοίκηση, κάτι που σημαίνει ότι αποφασίζουν αυτόνομα για την λειτουργία.
- Η λήψη των αποφάσεων βασίζεται στην δημοκρατική διαδικασία και συγκεκριμένα στην αρχή <1 μέλος-1 ψήφος> ανεξάρτητα με το πόσο έχει συνεισφέρει το κάθε μέλος στο κεφάλαιο.
- Όταν έρχεται η ώρα της διανομής των κερδών προβάδισμα έχουν τα μέλη και το εργατικό δυναμικό έναντι του κεφαλαίου.

Στην Ελλάδα υπάρχει ένας αρκετά μεγάλος αριθμός που ανήκουν στην κοινωνική οικονομία όπως συνεταιριστικές τράπεζες, εθελοντικές οργανώσεις, μη-κερδοσκοπικοί οργανισμοί, ο συγκεκριμένος οικονομικός τομέας μόλις το 2016 άρχισε να αναγνωρίζεται και να αντιμετωπίζεται σαν διακριτός τομέας. Είναι γεγονός

ότι στην Ελλάδα ο εθελοντισμός, ως αντίληψη, παραμένει περιορισμένος σε σχέση με ό,τι συμβαίνει στις υπόλοιπες Ευρωπαϊκές χώρες. Ωστόσο, είναι πολύ σημαντικό ότι μέσω μιας τέτοιας οικονομίας η Ελλάδα μπορεί να αποβλέπει σε αύξηση της απασχόλησης και τόνωση της περιφερειακής οικονομίας. Ειδικότερα, παρόλο, που υπάρχει σημαντικό κενό στην προσφορά κοινωνικών υπηρεσιών, ο συγκεκριμένος τομέας δεν έχει καταφέρει αναπτυχθεί στα ίδια επίπεδα με τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Εθνικό Θεματικό Δίκτυο Κοινωνικής Οικονομίας, 2005).

Στις χώρες της Ευρώπης ο όρος κοινωνική ή αλληλέγγυα οικονομία αρχίζει να απαντάται από το 1999 και έπειτα. Κάθε χώρα έχει οργανώσει το δικό της πλαίσιο κοινωνικής οικονομίας. Στην Ιταλία συναντάμε του κοινωνικούς συνεταιρισμούς οι οποίοι είναι δυο τύπων αυτοί που δραστηριοποιούνται σε υπηρεσίες εκπαίδευσης, υγείας κτλ. και αυτοί που στοχεύουν στην κοινωνική ενσωμάτωση ευπαθών ομάδων. Στην Γαλλία έχουμε επίσης δυο τύπους κοινωνικών επιχειρήσεων αυτές του κοινωνικού σκοπού και αυτές της κοινωνικής ενσωμάτωσης. Τέλος, στην Ισπανία βασικός σκοπός των κοινωνικών επιχειρήσεων είναι να βοηθήσουν τα ευπαθή άτομα τα οποία απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας, οργανώνοντας την εργασία σε ειδικά επιχειρηματικά κέντρα, τα οποία αναγνωρίζονται ως παραδοσιακές επιχειρήσεις (Ζουζουλα, 2012).

1.2 Τι είναι Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση

Η έννοια της κοινωνικής επιχείρησης γενικά, βασίζεται σε ιδέες που προϋπήρχαν και δεν αποτελεί έναν νέο όρο που εμφανίστηκε. Πρακτικές οι οποίες σχετίζονται με την κοινωνική επιχείρηση ξεκίνησαν να έχουν εφαρμογή από τον 19ο αιώνα προκειμένου να προσδιορίσουν τις νέου τύπου οργανώσεις οι οποίες συμπεριελάμβαναν κυρίως φιλανθρωπίες και δράσεις κοινοτικών οργανισμών. Η κοινωνική συνεταιριστική επιχείρηση (ΚΟΙΝΣΕΠ), ως θεσμός, εμφανίστηκε για πρώτη φορά στα μέσα της δεκαετίας του '90 στην Αγγλία, και αφορούσε τη συνεργασία μεταξύ των εργαζομένων. (Smallboneetal., 2001). Πλέον σήμερα αποτελούν νέο φαινόμενο το οποίο λειτουργεί όχι μόνο στην Ευρώπη αλλά και παγκόσμια και αναφέρεται σε έναν νέο τρόπο του επιχειρείν που προκύπτει από την δημιουργία επιχειρήσεων που αποσκοπούν στο κοινωνικό όφελος.

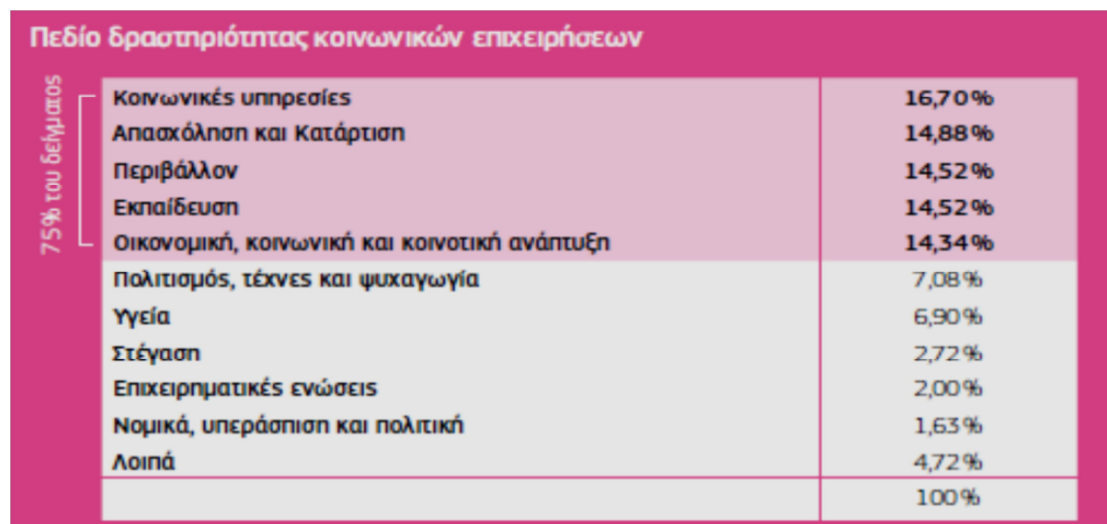
Στην Ελλάδα η κοινωνική συνεταιριστική επιχείρηση αποτελεί έναν νέο φορέα κοινωνικής οικονομίας ο οποίος εδραιώθηκε για πρώτη φορά με τον νόμο Ν.4019/2011 ο οποίος αναφέρει ότι καταστατικός σκοπός είναι η επιδίωξη του συλλογικού οφέλους και η εξυπηρέτηση των κοινωνικών συμφερόντων. Όταν μιλάμε για συλλογικό όφελος αναφερόμαστε πέρα από την προώθηση συλλογικών δράσεων και στην προώθηση και προστασία συλλογικών αγαθών μέσω οικονομικών και κοινωνικών πρωτοβουλιών, ανεξάρτητα τοπικού, περιφερειακού ή άλλου χαρακτήρα (Τζουβελέκας, 2014). Ειδικότερα αποτελεί έναν αστικό συνεταιρισμό με εμπορική ιδιότητα, τα μέλη του οποίου έχουν περιορισμένη ευθύνη. Η διοίκηση μιας τέτοιας εταιρίας ασκείται από ισότιμα μέλη και το κέρδος προέρχεται από δραστηριότητες που σχετίζονται με το κοινωνικό συμφέρον. Για την καλύτερη κατανόηση της ΚΟΙΝΣΕΠ θα παραθέσουμε τα κοινωνικά και οικονομικά κριτήρια που θα πρέπει να πληρούν.

- Συμμετοχικός χαρακτήρας και εμφανής σκοπός προς το κοινωνικό όφελος
- Τα περιουσιακά στοιχεία της, αλλά και τα πλεονάσματα χρησιμοποιούνται για τη δημιουργία κοινοτικού και όχι προσωπικού οφέλους
- Δημοκρατική και ισότιμη διαδικασία λήψης αποφάσεων
- Ενσωμάτωση όλων των συμμετεχόντων στη διαδικασία επίτευξης ενός κοινού κοινωνικού στόχου.
- Το κοινωνικό κεφαλαίο δημιουργείται μέσω της κοινωνικής ιδιοκτησίας και της ανάμιξης συμμετεχόντων που θεωρούνται άνθρωποι –κλειδιά
- Δραστηριοποίηση στην οικονομία της αγοράς, με υψηλό βαθμό αυτονομίας
- Οικονομική βιωσιμότητα μέσω της δημιουργίας εισοδήματος από την πώληση αγαθών και υπηρεσιών
- Ύπαρξη τουλάχιστον ενός ελάχιστου επιπέδου αμειβόμενης εργασίας

Το είδος της κοινωνικής συνεταιριστικής επιχείρησης μπορεί να διαφέρει. Γενικά καλύπτει ένα ευρύ φάσμα όπως οικολογία, εκπαίδευση, κοινωνική ανάπτυξη, πολιτισμό. Επιπλέον υπάρχει η δυνατότητα να λειτουργούν και ως προμηθευτές

άλλων εταιριών, π.χ. να παρέχουν υπηρεσίες αλληλογραφίας και διανομής, ενώ πολλές μάλιστα μπορεί να παρέχουν και διαφημιστικές υπηρεσίες(Allan, 2005).

Το πεδίο δραστηριότητας των ΚΟΙΝΣΕΠ, πηγή: www.selusi.eu

1.3 Σκοπός κοινωνικής συνεταιριστικής επιχείρησης

Μπορεί να υπάρχει ποικιλία δραστηριότητας κοινωνικών επιχειρήσεων αλλά ο σκοπός όπως είδαμε και νωρίτερα παραμένει σε όλες τις περιπτώσεις το κοινωνικό συμφέρον, η κοινωνική ευημερία και η ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής. Επιπλέον σκοπός τους είναι και η ενδυνάμωση της τοπικής ή περιφερειακής οικονομίας με γνώμονα πάντα ότι αυτή αποτελεί μια ενέργεια που θα βοηθήσει την κοινωνία. Η κύρια επιδίωξη τέτοιου τύπου εταιριών είναι καθαρά το συλλογικό όφελος και η εξυπηρέτηση των κοινωνικών συμφερόντων. Με λίγα λόγια ξεφεύγει από το ατομικό συμφέρον και οι στόχοι έχουν πάντα να κάνουν με το συλλογικό. Πρέπει να σημειώσουμε ότι σε αυτόν τον σκοπό δεν διαδραματίζει κάποιον ιδιαίτερο ρόλο ο τομέας στο οποίο δραστηριοποιείτε η επιχείρηση. Αυτός ο σκοπός οδηγεί την εταιρία να δίνει πρώτα έμφαση στις ανάγκες των ατόμων που εξυπηρετεί και δευτερεύον στο κέρδος. Έτσι η μεγιστοποίηση του κέρδους δεν αποτελεί άμεσο στόχο ο οποίος είναι η επίτευξη συγκεκριμένων οικονομικών και κυρίως κοινωνικών στόχων μέσω των οποίων η επιχείρηση έχει την ικανότητα να εισάγει καινοτόμες λύσεις στα προβλήματα του κοινωνικού αποκλεισμού και ανεργίας (Ο.Ο.Σ.Α. 1999). Συνοπτικά, τα οφέλη της κοινωνίας από την υλοποίηση των στόχων που προαναφέραμε είναι τόσο άμεσα όσο και έμμεσα. Άμεσα όπως η πρόσληψη για εργασία ατόμων που είναι ανήκουν σε μειονότητες και απειλούνται από τον

κοινωνικό αποκλεισμό και έμμεσα όπως η καλυτέρευση της τοπικής οικονομίας σε βάθος χρόνου.

1.4 Συνεταιρισμός

Η κοινωνική συνεταιριστική επιχείρηση ως φορέας κοινωνικής οικονομίας αποτελεί ένα αστικό συνεταιρισμό κοινωνικού σκοπού που διαθέτει από το νόμο την εμπορική ιδιότητα και η ευθύνη των μελών του είναι περιορισμένη. Ο συνεταιρισμός είναι ένας όρος που ξεκίνησε να αναπτύσσεται από τον 19^ο αιώνα και έπειτα. Ως συνεταιρισμό ορίζουμε την αυτόνομη και εθελοντική ένωση προσώπων προκειμένου να ικανοποιήσουν τις κοινές οικονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές ανάγκες και φιλοδοξίες τους μέσω μιας από κοινού κύριας και δημοκρατικά ελεγχόμενης επιχείρησης που συνήθως έχει εμπορικό χαρακτήρα. Ο συνεταιρισμός θεωρείται προσωπική εταιρεία αφού αποτελεί ένωση προσώπων που βασίζεται στην συνεργασία και όχι ένωση κεφαλαίων (Ζλατάνου,2014). Έχει μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα και τόσο το κεφάλαιο όσο και οι συνέταιροι θεωρούνται μεταβλητά στοιχεία του οργανισμού. Στη σημερινή εποχή, που τείνει στον περιορισμό της αυτονομίας των μικρών επιχειρηματικών μονάδων, ο συνεταιριστικός θεσμός προσφέρει μια ποιοτικά καλύτερη διέξοδο. Μπορούμε μάλιστα να κατατάξουμε τους συνεταιρισμούς σε τέσσερεις βασικές κατηγορίες, στους γεωργικούς και αστικούς, στους παραγωγικούς (καταναλωτικούς, προμηθευτικούς), στους αναγκαστικούς και ελεύθερους συνεταιρισμούς και στις ενώσεις (ομοσπονδία και συνομοσπονδία συνεταιρισμών) (Παπαγεωργίου,2015). Από έναν συνεταιρισμό προκύπτει και η λεγόμενη κοινωνική οικονομία η οποία αποτελεί ένα πεδίο οικονομικής δραστηριότητας για όλους τους πολίτες πέρα από την ανταγωνιστική αγορά και βρίσκεται ανάμεσα στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα (Τσουραμάνης, Μελέτης,2004). Μερικά βασικά στοιχεία των συνεταιρισμών είναι τα εξής:

- Το ύψος του κεφαλαίου καθορίζεται από τα μέλη που αποτελούν τον συνεταιρισμό χωρίς την ύπαρξη περιορισμών και στη συνέχεια διαιρείται σε «μερίδες».
- Οι όροι σύστασης και λειτουργίας του συνεταιρισμού είναι συγκεκριμένοι και ισχύουν και καθ' όλη τη διάρκεια της ύπαρξης και λειτουργίας του.

- Η ευθύνη των συνεταίρων είναι μικρή και περιορίζεται στο ύψος του εταιρικού μεριδίου.
- Η λήψη αποφάσεων είναι μια διαδικασία που πραγματοποιείται με την ισότιμη συμμετοχή όλων των μελών και η ψήφος του κάθε συνεταίρου είναι ισότιμη
- Υπάρχουν δυο όργανα για την άσκηση διοίκησης, η γενικής συνέλευση των εταίρων και του προέδρου και το διοικητικό συμβούλιο.
- Παρέχεται η δυνατότητα ελεύθερης και εθελοντικής ένωσης αλλά και απόσυρσης από την επιχείρηση.
- Η κατανομή των κερδών γίνεται δίκαια με βάση τα όσα ορίζει το καταστατικό του κάθε συνεταιρισμού.
- Τα κέρδη που αποκομίζει η εταιρία μπορούν να επανεπενδυθούν, να αποδοθούν στα μέλη ή να διατεθούν για υποστήριξη άλλων δραστηριοτήτων που μπορεί να έχει ο συνεταιρισμός.
- Οι συνεταιρισμοί και τα μέλη τους λειτουργούν με βάση τις αξίες της αυτοβοήθειας, της δημοκρατίας, της ισότητας, της αλληλεγγύης, της διαφάνειας και της κοινωνικής υπευθυνότητας.
- Η βιώσιμη ανάπτυξη των κοινοτήτων, αποτελεί έναν από τους βασικότερους στόχους των συνεταιρισμών.

[2] Ίδρυση και υλοποίηση μιας κοινωνικής συνεταιριστικής επιχείρησης

2.1 Διαδικασίες ίδρυσης κοινωνικής συνεταιριστικής επιχείρησης

Όπως είναι λογικό για την ίδρυση μια ΚΟΙΝΣΕΠ το σημαντικότερο κομμάτι που πρέπει να καλυφθεί δεν είναι αυτό του κεφαλαίου, αλλά του ανθρώπινου δυναμικού. Με βάση τα όσα ορίζονται από το νόμο Ν. 4430/2016 για να αποκτήσει μια κοινωνική επιχείρηση εμπορική ιδιότητα και να ξεκινήσει την λειτουργία της, πρέπει να ακολουθήσει τις ίδιες διαδικασίες με αυτές που προβλέπονται για την ίδρυση ενός αστικού συνεταιρισμού, ενώ επιπρόσθετα απαιτείται και η εγγραφή στο

Γενικό Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας. Για να ιδρυθεί η εταιρία πρέπει να ακολουθηθούν δυο συγκεκριμένα βήματα που περιγράφονται αναλυτικά στην Υ.Α 61621/δ5/2643/30-12-2016(ΦΕΚ 56/Β/2017) και είναι τα εξής:

1. Υποβολή αίτησης με συνημμένο το Καταστατικό και επιπλέον δικαιολογητικά τα οποία διαφέρουν ανάλογα με την κατηγορία του Φορέα.

2. Έναρξη εργασιών στην Δ.Ο.Υ που υπάγεται.

Το ενδεικτικό πρότυπο καταστατικό για την δημιουργία μιας ΚΟΙΝΣΕΠ υπάρχει σε ηλεκτρονική μορφή στον διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Για να συσταθεί χρειάζονται 7 άτομα αν πρόκειται για ΚΟΙΝΣΕΠ ένταξης, ενώ αν πρόκειται για φροντίδας ή κοινωνικού σκοπού χρειάζονται 5 (Σταματοπούλου, 2016). Έτσι πρέπει πρώτα να συσταθεί η ιδρυτική ομάδα. Με την ίδρυση της η εταιρία εγγράφεται στο Μητρώο Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας και μάλιστα είναι υποχρεωμένη να υποβάλλει αίτηση ένταξης πριν την έναρξη της δραστηριότητας της. Για να είναι έγκυρη η δήλωση έναρξης εργασιών της ΚΟΙΝΣΕΠ στην αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία πρέπει να συνοδεύετε πάντα με την βεβαίωση εγγραφής στο Μητρώο Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας. Ο αριθμός εγγραφής στο μητρώο μάλιστα αναγράφεται και σε όλα τα επίσημα έγγραφα της εταιρίας όπως η σφραγίδα, οι συμβάσεις που συνάπτονται και άλλα. Το ετήσιο πρόγραμμα των ΚΟΙΝΣΕΠ, αλλά και ο απολογισμός εκτέλεσης αυτού αναρτώνται υποχρεωτικά στο διαδίκτυο, ανά έτος, στην ηλεκτρονική σελίδα του μητρώου.

2.2 Είδη ΚΟΙΝΣΕΠ

Σχετικά με τα είδη των κοινωνικών συνεταιριστικών επιχειρήσεων όπως ορίζονται από τις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 2 του Ν.4430/2016 το καταστατικό ορίζει ως σκοπό τους τη συλλογική και τη κοινωνική ωφέλεια. Με βάση αυτόν τον καταστατικό σκοπό γίνεται και ο διαχωρισμός τους σε τρεις βασικές κατηγορίες. Τα κριτήρια για την κάθε κατηγορία προσδιορίζονται από τον νόμο. Κάθε κατηγορία έχει συγκεκριμένα καταστατικά χαρακτηριστικά και νομικές υποχρεώσεις (Πουζιάρη, 2016). Έτσι έχουμε τις ακόλουθες κατηγορίες:

1) «Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Ένταξης». Οι συγκεκριμένες αφορούν στην ένταξη ατόμων που προέρχονται από τις ευάλωτες ομάδες πληθυσμού στην οικονομική και κοινωνική ζωή. Πιο συγκεκριμένα αναφέρεται στις ομάδες εκείνες του πληθυσμού των οποίων η ένταξή τους στην κοινωνική και οικονομική ζωή εμποδίζεται από σωματικά ή ψυχικά αίτια ή λόγω προγενέστερης παραβατικής συμπεριφοράς. Σε αυτές ανήκουν άτομα με αναπηρίες (σωματικές, ψυχικές ή νοητικές), εξαρτημένα ή συνηθέστερα απεξαρτημένα από ουσίες, οροθετικοί, αποφυλακισμένοι, ανήλικοι παραβάτες, άστεγοι και πρόσφυγες που αιτούνται άσυλο. Τουλάχιστον ένα ποσοστό 50% των εργαζομένων που απασχολούνται στις επιχειρήσεις αυτές πρέπει να προέρχεται υποχρεωτικά στις ευάλωτες ομάδες πληθυσμού, κάτι που ορίζεται από τον νόμο. Σκοπός αυτής της κατηγορίας, είναι να εξασφαλιστεί ο κοινωνικός αντίκτυπος και η επιτυχή εκπλήρωση του καταστατικού σκοπού της ΚΟΙΝΣΕΠ, που οδηγεί στην συνύπαρξη κοινωνικού και συλλογικού συμφέροντος.

2) «Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Κοινωνικής Φροντίδας». Στην συγκεκριμένη περίπτωση αφορούν στην παραγωγή και παροχή προϊόντων και υπηρεσιών κοινωνικού χαρακτήρα πρόνοιας σε συγκεκριμένες ομάδες πληθυσμού, όπως οι ηλικιωμένοι, τα βρέφη, τα παιδιά, τα άτομα με αναπηρία και τα άτομα που πάσχουν από χρόνιες παθήσεις. Στόχος εδώ είναι η βελτίωση του βιοτικού επιπέδου στην κοινωνία. Στην σημερινή εποχή με την οικονομική κρίση που πλήττει την χώρα μας ο ρόλος της συγκεκριμένης κατηγορίας είναι πολύ σημαντικός.

3) «Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Συλλογικού και Παραγωγικού Σκοπού». Εδώ αναφερόμαστε σε εταιρίες οι οποίες ασχολούνται με την παραγωγή προϊόντων και την παροχή υπηρεσιών, σε ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων, για την ικανοποίηση των αναγκών της συλλογικότητας (πολιτισμός, περιβάλλον, οικολογία, εκπαίδευση, παροχές κοινής ωφέλειας κ.α.) που προάγουν το τοπικό και συλλογικό συμφέρον, προωθούν την απασχόληση, ενισχύουν την κοινωνική συνοχή και αποτελούν τονωτική ένεση για τόσο για την τοπική όσο και περιφερειακή ανάπτυξη. Στην συγκεκριμένη κατηγορία το επιχειρηματικό στοιχείο είναι πιο έντονο καθώς υπάρχει ο συνδυασμός πολλαπλών στόχων και κοινωνικής ωφέλειας.

2.3 Φορολογικά και ασφαλιστικά θέματα μιας ΚΟΙΝΣΕΠ

Όπως είδαμε και νωρίτερα η δημιουργία μιας Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης προϋποθέτει τις τυπικές διαδικασίες ίδρυσης και τις ενέργειες σχεδιασμού, έναρξης και ανάπτυξης των δραστηριοτήτων της. Οι τυπικές και υποχρεωτικές διαδικασίες ίδρυσης έχουν να κάνουν με την εγγραφή στο Γενικό Μητρώο Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας. Η φορολογία για τους φορείς κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας, σύμφωνα με τον νόμο, δεν περιλαμβάνει ποσοστό 35% των κερδών προ φόρων από την στιγμή που αυτό καταβάλλεται στους εργαζόμενους. Η φορολογία για τέτοιου είδους εταιρίες ακόμα και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο προσφέρει θεσμικά πλεονεκτήματα μέσω της διαμόρφωσης ενός φορολογικού περιβάλλοντος πιο ήπιου σε σχέση με άλλες επιχειρήσεις, ενώ προβλέπεται και χρηματοδοτική ενίσχυση. Λόγο του ότι η κοινωνική επιχείρηση στοχεύει στην επίλυση κοινωνικών προβλημάτων, είναι λογικό να προστατεύεται φορολογικά από το κράτος. Επιπλέον από το 2016 και έπειτα ο φορολογικός συντελεστής για τα κέρδη διαμορφώνεται στο 29% ενώ πριν υπήρχαν δυο κλίμακες 26% για κέρδη μέχρι 50000 ευρώ και 33% για κέρδη άνω των 50000 ευρώ. Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι η φορολογία του 29% για τα νομικά πρόσωπα δεν συνεπάγεται με καμιά άλλη φορολογική επιβάρυνση. Συνεπώς δεν γίνεται παρακράτηση φόρου μερισμάτων 10%, όπως προβλέπεται από τον Ν.4172/2013.

Στα ασφαλιστικά θέματα των ΚΟΙΝΣΕΠ ένα πολύ βασικό πλεονέκτημα που παρέχεται είναι ότι οι άνεργοι δεν χάνουν την ισχύ της κάρτας τους και τα επιδόματά τους όσο είναι απλά μέλη και προσφέρουν εθελοντική εργασία. Επιπλέον για άτομα που λαμβάνουν αναπηρικό επίδομα, μπορούν να εργαστούν κανονικά χωρίς αυτό να σταματήσει. Επιπλέον ένα μέλος που δεν προσφέρει εξαρτημένη εργασία σε μια ΚΟΙΝΣΕΠ δεν ασφαλίζεται και δεν έχει φορολογικές υποχρεώσεις. Τα μέλη που εργάζονται πληρώνουν αναλογικές εισφορές επί των εσόδων τους από μισθωτή εργασία στο ΙΚΑ ή στον ασφαλιστικό φορέα που υπάγονται. Οι συνταξιούχοι εργάζονται και αμείβονται εφόσον το επιτρέπει ο ασφαλιστικός τους φορέας και σε αυτή την περίπτωση δικαιούνται και μερίδιο από τα κέρδη. Οι δημόσιοι υπάλληλοι μπορούν να είναι μέλη μιας ΚΟΙΝΣΕΠ, αλλά η αμοιβή τους μπορεί να υπάρξει μόνο εάν το επιτρέπει και η υπηρεσία τους. Σε περίπτωση που αυτό επιτραπεί λαμβάνουν

την αντίστοιχη τυπική άδεια. Τέλος για εργαζόμενους που ασχολούνται εποχιακά στην επιχείρηση μπορούν να πληρωθούν με εργόσημο και η ασφάλισή τους καλύπτεται από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ενώ ανάλογα με τα ένσημα που συγκεντρώνουν έχουν το δικαίωμα να υπαχθούν στο εποχιακό ταμείο ανεργίας.

2.4 Δημιουργία, επιλογή και αποστολή ΚΟΙΝΣΕΠ

Η κοινωνική συνεταιριστική επιχείρηση που θα επιλέξουμε να συστήσουμε στην πόλη της Ιεράπετρας, θα είναι από την κατηγορία «Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Συλλογικού και Παραγωγικού Σκοπού». Η επιχείρηση θα ονομάζεται Hospitality από την Γαλλική λέξη που σημαίνει φιλοξενία. Θα είναι ουσιαστικά μια επιχείρηση φιλοξενίας, η οποία σε αρχικά στάδια θα λειτουργεί την καλοκαιρινή σεζόν, δηλαδή ένα ξενοδοχείο το οποίο θα αποτελείται από μικρά σπίτια τα οποία θα ενοικιάζονται από τουρίστες και καλοκαιρινούς παραθεριστές. Μπορούμε να πούμε ότι η πρωτοτυπία θα βασίζεται στο ότι τέτοια σπίτια μπορεί να βρει κάποιος σε ορεινές ξενοδοχειακές μονάδες ενώ εδώ μιλάμε για μια παραθαλάσσια τοποθεσία. Η τοποθεσία θα είναι σχετικά κοντά στην θάλασσα ώστε να υπάρχει εύκολη πρόσβαση. Πρέπει να αναφέρουμε ότι η πόλη της Ιεράπετρας βρίσκεται στο νοτιοανατολικό τμήμα του νησιού της Κρήτης και αποτελεί ένα όμορφο παραθαλάσσιο τουριστικό προορισμό τόσο για άτομα από την χώρα μας όσο και από το εξωτερικό. Είναι ένα ιδανικό μέρος το οποίο προσφέρει και την ηρεμία για μια οικογένεια που θέλει να περάσει ήρεμα της διακοπές της, αλλά προσφέρει και νυχτερινή ζωή για άτομα που θέλουν να διασκεδάσουν. Η ομάδα που θα ιδρύσει την επιχείρηση θα αποτελείται από εμένα και έξι συναδέλφους που ως απώτερο σκοπό θα έχουμε να βοηθήσουμε όχι μόνο την τοπική κοινωνία, αλλά και άτομα που βρίσκονται κοντά στον κοινωνικό αποκλεισμό. Το προσωπικό που θα απασχολείται θα αποτελείται από άτομα που προέρχονται από μειονότητες, αποφυλακισμένους, πρώην χρήστες ναρκωτικών κτλ. Η εύρεση του προσωπικού θα γίνει με δημοσίευση αγγελιών τόσο στο διαδίκτυο όσο και σε εφημερίδες, όπου θα ζητούνται άτομα ευάλωτων κοινωνικά ομάδων. Πέραν του ξενοδοχειακού προσωπικού θα υπάρχουν και 2 ακόμα εργαζόμενοι ένας για τα λογιστικά της επιχείρησης και ένας που θα διαχειρίζεται το τηλεφωνικό κέντρο και κατ' επέκταση θα είναι υπεύθυνος για την τηλεφωνική εξυπηρέτηση. Με αυτό τον τρόπο δεν θα τονωθεί μόνο η τοπική οικονομία, αλλά θα υπάρχει και μια διέξοδος για

τα άτομα αυτά ώστε να έχουν μια ομαλή μετάβαση στην κοινωνία. Οι εργαζόμενοι στην επιχείρηση θα παρακολουθούν και τα κατάλληλα σεμινάρια ώστε να είναι εξοικειωμένοι τόσο με τον χώρο του ξενοδοχείου αλλά και με τους πελάτες. Στόχος άλλωστε θα είναι και η προώθηση της απασχόλησης για άτομα από τις κατηγορίες που προαναφέραμε. Στην επιχείρηση θα υπάρχει ο κατάλληλος εξοπλισμός για να φιλοξενούνται άτομα με ειδικές ανάγκες και αναπηρίες. Με λίγα λόγια θα μιλάμε για ένα ξενοδοχείο φιλικό προς τα ΑΜΕΑ. Επιπλέον θα υπάρχουν και δραστηριότητες στις οποίες θα μπορούν να συμμετέχουν, ενώ θα υπάρχουν φυσιοθεραπευτής και κινησιολόγος ώστε να βοηθήνε τα άτομα με κινητικά προβλήματα. Αποστολή της επιχείρησης είναι τα άτομα αυτά να μπορούν μαζί με τις διακοπές τους να συνδυάσουν και τυχόν θεραπεία που κάνουν και να μην νιώσουν καθόλου αποκομμένοι. Πέραν δηλαδή της φιλοξενίας θα προσφέρονται και οι κατάλληλες υπηρεσίες προς τα ΑΜΕΑ. Μέσω της συμβολής της επιχείρησης στον τοπικό τουρισμό θα τονωθεί οικονομικά και η τοπική αγορά. Θα πρέπει να επισημάνουμε ότι η επιχείρηση θα λειτουργεί καθημερινά καθ' όλη την διάρκεια της τουριστικής σεζόν και οι τιμές θα εξαρτώνται από την διάρκεια της διαμονής, το μέγεθος του δωματίου και την επιλογή του πακέτου που θα κάνουν οι πελάτες (πλήρες πακέτο, ημιδιατροφή). Τέλος είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι η επιχείρηση μας θα έχει πάντα θέσεις για άτομα με κουπόνια κοινωνικού τουρισμού, τα οποία άλλωστε απευθύνονται κυρίως σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες.

Άποψη παρόμοιας ξενοδοχειακής μονάδας για το πως θα διαμορφωθεί η Hospitality. Πηγή:Hotels-in-Greece.com

Πανοραμική άποψη της πόλης της Ιεράπετρας. Πηγή : ierapetra.gr

2.5 Επιχειρηματικό Σχέδιο ΚΟΙΝΣΕΠ

Για την υλοποίηση αυτής της ιδέας απαιτείται και το κατάλληλο επιχειρηματικό σχέδιο. Γενικά ως επιχειρηματικό σχέδιο (businessplan) ορίζουμε τον σχεδιασμό μιας επιχειρηματικής ιδέας λαμβάνοντας υπόψιν μας κάθε λεπτομέρεια και παράμετρο που υπάρχει (Sahlman, 1997). Ο επιχειρηματίας έχει την δυνατότητα μέσω αυτού του σχεδίου να δει την ιδέα πιο σφαιρικά έτσι ώστε να μπορεί να προχωρήσει σε κάποιες αναγκαίες διορθώσεις. Το σχέδιο αυτό περιγράφει με ξεκάθαρο τρόπο τις έννοιες της διοικητικής ομάδας και τον ρόλο των ατόμων που την αποτελούν, την επιχειρησιακή στρατηγική και τα κεφάλαια που χρειάζονται. Αυτό που χρειάζεται είναι να είναι σαφές, σύντομο και περιεκτικό και να αποτυπώνει ρεαλιστικά τα χρηματοοικονομικά στοιχεία και τους επιχειρησιακούς στόχους. Με αυτόν τον τρόπο οι επιδιώξεις και οι ιδέες μιας επιχείρησης εξηγούνται με σαφήνεια. Στην περίπτωση της κοινωνικής συνεταιριστικής επιχείρησης που θα δημιουργήσουμε όπως θα δούμε αναλυτικότερα σε επόμενο κεφάλαιο οι πόροι της θα προέρχονται από επιδοτήσεις, εθνικές ή ευρωπαϊκές και από επιχορηγήσεις του δήμου Ιεράπετρας ή τρίτων. Τα κέρδη θα διαμοιράζονται σε ένα ποσοστό μεταξύ του προσωπικού, ώστε να υπάρξει περαιτέρω

οικονομική του ενίσχυση. Πολύ σημαντικό είναι ότι πέρα από την παροχή φιλοξενίας, θα χτιστεί μια επιχείρηση που θα μπορεί να προσφέρει διακοπές προσαρμοσμένες για άτομα με ειδικές ανάγκες, ένα κομμάτι στο οποίο ο κλάδος της φιλοξενίας δεν έχει να επιδείξει πολλά αντίστοιχα παραδείγματα. Απώτερος σκοπός άλλωστε είναι να βοηθήσει κοινωνικά πέραν του προσωπικού και τους πελάτες.

[3] Νομική μορφή ΚΟΙΝΣΕΠ

3.1 Νομική Μορφή

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία στην Ελλάδα η κοινωνική συνεταιριστική επιχείρηση αποτελεί τον βασικό φορέα κοινωνικής οικονομίας. Στην Ελλάδα, το πρώτο νομοθετικό πλαίσιο που αφορά τις κοινωνικές επιχειρήσεις εμφανίζεται το 1998 με τον νόμο 2646/1998. Οι κοινωνικές επιχειρήσεις στηρίζονται στα κοινωνικά δίκτυα, στην εμπιστοσύνη, στην αμοιβαιότητα και στην αλληλεγγύη προκειμένου να λειτουργήσουν παρουσιάζοντας ισχυρό κοινωνικό κεφάλαιο (Τακτικός, 2014). Ο νόμος που αφορούσε μέχρι πρόσφατα τις κοινωνικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις ήταν ο Ν.4019/2011, ωστόσο όπως θα δούμε και στην συνέχεια έχει τροποποιηθεί και ο νέος νόμος είναι ο Ν.4430/2016, ο οποίος θα αναλυθεί διεξοδικότερα στο επόμενο κεφάλαιο. Μάλιστα όσες εταιρίες θέλουν να υπαχθούν στον νέο νόμο μπορούν να βρουν όλες τις λεπτομέρειες για την διαδικασία μετάπτωσης στον Ν.4483/2017. Τα πρόσωπα που συμμετέχουν στην σύστασή της, μπορεί να είναι είτε φυσικά (πολίτες) είτε νομικά (επιχειρήσεις), όμως δεν επιτρέπεται να συμμετέχει το ίδιο φυσικό πρόσωπο σε δύο ΚΟΙΝΣΕΠ που έχουν τον ίδιο σκοπό και έδρα στην ίδια περιφερειακή ενότητα. Μέλος μπορεί να γίνει οποιοσδήποτε αρκεί να αγοράσει τουλάχιστον μία συνεταιριστική μερίδα. Η συμμετοχή των νομικών προσώπων στην κοινωνική συνεταιριστική επιχείρηση δεν μπορεί να είναι άνω του ποσοστού του 1/3 των μελών της και δεν επιτρέπεται η συμμετοχή των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης. Τα μέλη εγγράφονται στην εταιρία αγοράζοντας μία υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα και έχουν το δικαίωμα να αποκτήσουν μέχρι πέντε προαιρετικές και η απόκτηση τους γίνεται με την καταβολή μετρητών. Το ποσό της συνεταιριστικής μερίδας δεν είναι προκαθορισμένο, αλλά ορίζεται ελεύθερα στο καταστατικό και ισχύει το ίδιο για όλα τα μέλη. Κάθε μέλος έχει μία ψήφο ανεξάρτητα από τον αριθμό των συνεταιριστικών μερίδων που έχει στην διάθεσή του.

Δεν ορίζεται απαιτούμενο κεφάλαιο για τη σύσταση της ΚΟΙΝΣΕΠ και τα μέλη της δεν έχουν καμιά άλλη ευθύνη απέναντι στους δανειστές της πέρα από το ύψος της συνεταιριστικής μερίδας, δηλαδή ισχύει αυτό που αναφέραμε πριν σαν περιορισμένη ευθύνη. Η συμμετοχή μόνο ενός φυσικού προσώπου με την ιδιότητα του μέλους στην Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση δεν του προσδίδει εμπορική ιδιότητα ενώ δεν μπορεί να δημιουργήσει ασφαλιστικές ή φορολογικές υποχρεώσεις (Αδάμ, 2014).

Για να απωλέσει ένα μέλος την ιδιότητά πρέπει να αποχωρήσει οικειοθελώς, να αποβληθεί ή να μεταβιβάσει την συνεταιριστικής μερίδας. Η συνεταιριστική μερίδα μεταβιβάζεται αποκλειστικά σε νέο μέλος και εγκρίνεται από τη Διοικούσα Επιτροπή ή σε άλλο μέλος χωρίς έγκριση από τη ΔΕ και με ενημέρωση του Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας. Η ΚΟΙΝΣΕΠ. διοικείται από τη γενική συνέλευση(ΓΣ) των μελών και τη διοικούσα επιτροπή. Η ΓΣ των μελών συνέρχεται τακτικώς τουλάχιστον μια φορά τον χρόνο με σχετική απόφαση της διοικούσας επιτροπής.

Σε ότι αφορά τα κέρδη αντίθετα με τις μη κερδοσκοπικές εταιρείες, στις ΚΟΙΝΣΕΠ προβλέπεται περιορισμένη διανομή κερδών. Συγκεκριμένα, ποσοστό 5% διατίθεται για τον σχηματισμό αποθεματικού, ποσοστό έως 35% διανέμεται στους εργαζομένους της επιχείρησης ως κίνητρο παραγωγικότητας, ενώ το υπόλοιπο διατίθεται για τις δραστηριότητες της επιχείρησης και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας

3.2 Ο νόμος 4430/2016 και οι επακόλουθες συνέπειες

Η Ελληνική κυβέρνηση με το ΦΕΚ Α' 205/31-10-2016 έκδωσε το ψηφισμένο νόμο 4430/2016 που αναφέρεται στην κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία και ανάπτυξη τον φορέων της. Έναν νόμο δηλαδή που αφορά άμεσα τις κοινωνικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις. Σύμφωνα με το άρθρο 1 ο εν λόγω νόμος στοχεύει: «α) Στη διάχυση της κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας σε όλους τους δυνατούς τομείς οικονομικής δραστηριότητας. β) Στη στήριξη και την ενίσχυση των παραγωγικών επιχειρημάτων αυτό διαχείρισης και της συλλογικής κοινωνικής επιχειρηματικότητας.». Ιδιαίτερη βαρύτητα πρέπει να δοθεί στο γεγονός ότι οι έννοιες κοινωνική οικονομία και αλληλέγγυα οικονομία αναφέρονται ως μια έννοια.

Ως φορείς κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας από τον νόμο ορίζονται:

- Οι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις

- Οι Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης
- Οι Συνεταιρισμοί Εργαζομένων
- Οποιοδήποτε άλλο μη μονοπρόσωπο νομικό πρόσωπο, εφόσον σωρευτικά: Αναπτύσσει δραστηριότητες συλλογικής και κοινωνικής ωφέλειας, μεριμνά για την πληροφόρηση αλλά και τη συμμετοχή των μελών του και η λήψη των αποφάσεων βασίζεται στο δημοκρατικό πρότυπο, σύμφωνα με την αρχή ένα μέλος μία ψήφος, ανεξάρτητα από το πόσο συνεισφέρει κάθε μέλος. Επίσης όπως ορίζει το καταστατικό προβλέπονται περιορισμοί στη διανομή κερδών, εφαρμόζει σύστημα σύγκλισης στην αμοιβή της εργασίας, αποβλέπει στην ενδυνάμωση των οικονομικών δραστηριοτήτων του και τη μεγιστοποίηση της παραγόμενης κοινωνικής ωφέλειας μέσω της άμεσης και ισότιμης δικτύωσης με άλλους φορείς, ενώ τέλος δεν έχει ιδρυθεί και δεν διοικείται άμεσα ή έμμεσα τοπικούς φορείς ή οργανώσεις και γενικά από οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Επιπρόσθετα ο νόμος 4430/2016 ορίζει ότι οι κοινωνικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις διακρίνονται σε δυο κατηγορίες. Η πρώτη κατηγορία είναι οι ΚΟΙΝΣΕΠ ένταξης που περιλαμβάνουν τις τρεις ακόλουθες υποκατηγορίες.

α) ΚΟΙΝΣΕΠ ένταξης ευάλωτων ομάδων, των οποίων βασική επιδίωξη αποτελεί η ένταξη στην οικονομική και κοινωνική ζωή, των ατόμων που ανήκουν στις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Ένα ποσοστό τουλάχιστον 30% των μελών και των εργαζομένων των επιχειρήσεων αυτών ανήκουν υποχρεωτικά στις κατηγορίες αυτές.

β) ΚΟΙΝΣΕΠ ένταξης ειδικών ομάδων, όπου εδώ κύρια επιδίωξή τους είναι η ένταξη στην οικονομική και κοινωνική ζωή των ατόμων που ανήκουν στις ειδικές ομάδες πληθυσμού. Το ελάχιστο ποσοστό έχει οριστεί στο 50% των μελών και των εργαζομένων των συγκεκριμένων επιχειρήσεων που πρέπει να ανήκουν υποχρεωτικά στις προαναφερθέντες κατηγορίες.

γ) Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης (Κοι.Σ.Π.Ε.) του άρθρου 12 του ν.2716/1999.

Η δεύτερη κατηγορία που ορίζεται από τον νόμο είναι οι κοινωνικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις συλλογικής και κοινωνικής ωφέλειας, οι δραστηριότητες των οποίων

αναπτύσσονται στα πλαίσια της «βιώσιμης ανάπτυξης», και ταυτόχρονα μπορούν να παρέχουν «κοινωνικές υπηρεσίες γενικού ενδιαφέροντος».

Στο επίπεδο της διανομής των κερδών ο νόμος ορίζει ότι η διανομή αυτή διατίθεται ποσοστιαία. Ειδικότερα ένα ποσοστό 5% χρησιμοποιείται για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού, ποσοστό που ανέρχεται στο 35% διανέμεται στους εργαζομένους της επιχείρησης, εκτός αν τα 2/3 των μελών της Γενικής Συνέλευσης του Φορέα αποφασίσουν αιτιολογημένα τη διάθεση μέρους ή όλου του ποσοστού αυτού σε δραστηριότητες του στοιχείου. Τέλος το υπόλοιπο ποσοστό διατίθεται για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας αλλά και γενικά για την διεύρυνση της παραγωγικής δραστηριότητας της επιχείρησης.

Όπως γίνεται εύκολα κατανοητό ο νέος νόμος είχε και κάποιες επακόλουθες συνέπειες, όπως γίνεται άλλωστε με κάθε καινούργιο νόμο. Αρχικά μπορούμε να πούμε ότι κάλυψε αρκετά θεσμικά κενά που υπήρχαν, ενώ για πρώτη φορά γίνεται επίσημη κυβερνητική αναφορά στην κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία. Φαίνεται έτσι ότι επιχειρείτε μια σύμπραξη με τα Ευρωπαϊκά νομοθετικά πρότυπα. Το περιβάλλον για της ΚΟΙΝΣΕΠ γίνεται πιο ευνοϊκό, καθώς ο νόμος στοχεύει στην ανάπτυξη της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας καθώς και στην κοινωνική και συλλογική ωφέλεια. Επιπρόσθετα η συμμετοχή των πολιτών διευκολύνεται σε όλες τις δυνατές παραγωγικές δραστηριότητες. Ένα στατιστικό στοιχείο που δείχνει μέχρι στιγμής ότι ο νέος νόμος πετυχαίνει τον στόχο του είναι ο εξής:

- Μέσα στον πρώτο ένα χρόνο ισχύος του νόμου στο Εθνικό Μητρώο Επιχειρήσεων & Φορέων της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομία είχαν εγγραφεί 857 φορείς εκ των οποίων οι 206 συστήθηκαν μετά την 31-10-2016 ημερομηνία έναρξης ισχύος του 4430/2016. Αυτό το στοιχείο δείχνει την δυναμική που απέκτησε μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα, το σύγχρονο και πιο ευέλικτο θεσμικό πλαίσιο που δημιουργήθηκε στην χώρα μας, λαμβάνοντας υπόψιν μας ότι μέσα σε διάστημα περίπου ενός έτους από την έναρξη ισχύος του νόμου οι κοινωνικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις οδηγήθηκαν σε αύξηση 24%

Βέβαια όπως κάθε νέο και φιλόδοξο εγχείρημα υπάρχουν και κάποια προβλήματα. Υπάρχουν πολλές περιφερειακές διευθύνσεις κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας

οι οποίες μέχρι τώρα είναι υποστελεχωμένες, ενώ σε άλλες τα στελέχη βρίσκονται ακόμα σε διαδικασία εκμάθησης του νόμου και δεν γνωρίζουν κάθε υποπερίπτωση που ορίζει. Επιπλέον για τις επιχειρήσεις που θέλουν να υπαχθούν στον Ν.4403/2016 η γραφειοκρατική διαδικασία είναι χρονοβόρα και δεν παρουσιάζει ευελιξία. Συμπερασματικά θα λέγαμε ότι υπάρχουν θετικές και αρνητικές συνέπειες αλλά πρέπει να παρατηρήσουμε τον καινούργιο νόμο σε μεγαλύτερο βάθος χρόνου ώστε να καταλήξουμε σε πιο ασφαλή συμπεράσματα.

3.3 Εταίροι ΚΟΙΝΣΕΠ

Με βάση τα όσα έχουμε παρουσιάσει μέχρι τώρα για την λειτουργία μιας κοινωνικής συνεταιριστικής επιχείρησης οι εταίροι έχουν βαρυσήμαντο ρόλο στο κατά πόσο η επιχείρηση που θα δημιουργηθεί θα λειτουργεί ομαλά. Εξάλλου η συνέπεια που έχουν οι εταίροι απέναντι στις δεσμεύσεις τους για την επιχείρηση αποτελεί και ένα βασικό συστατικό για την επιτυχία της. Οι ΚΟΙΝΣΕΠ στηρίζονται στον εθελοντισμό των μελών τους και λόγω αυτού οι δεσμοί μεταξύ τους μπορεί να γίνουν εύθραυστοι ή και να σπάσουν όταν η προοπτική κέρδους είναι μικρή ή πάψει να υφίσταται. Θα πρέπει τα μέλη πριν καν ξεκινήσουν την λειτουργία της εταιρίας να έχουν ξεκαθαρίσει ότι μοιράζονται κοινό όραμα και φιλοδοξίες για αυτήν, επιδιώκοντας την επίτευξη κοινών στόχων και σκοπών. Τα μέλη-εταίροι χρειάζεται να αλληλοεπιδρούν και να ανταλλάσσουν πληροφορίες μεταξύ τους. Με αυτό τον τρόπο προκύπτουν τα εξής (Leana and Pil, 2006):

1. Τα μέλη συμμετέχουν σε ανοιχτή και ειλικρινή επικοινωνία μεταξύ τους
2. Τα μέλη δεν διακατέχονται από προσωπικές επιδιώξεις και συμφέροντα
3. Τα μέλη είναι ανοικτά στην εποικοδομητική κριτική χωρίς να θίγονται προσωπικά
4. Τα μέλη συζητούν προσωπικά τους θέματα, όταν αυτά γίνονται αιτία να αλλάξει η απόδοσή τους στην εργασία
5. Τα μέλη είναι πρόθυμα να μοιραστούν πληροφορίες μεταξύ τους
6. Το κάθε μέλος ενημερώνει άμεσα τα υπόλοιπα μέλη για οποιοδήποτε θέμα προκύψει

Τα μέλη μιας τέτοιας επιχείρησης έχουν υποχρεώσεις προς το δημόσιο όπως αυτές ορίζονται από τον νόμο και στις οποίες πρέπει να είναι τυπικοί και να της φέρνουν εις πέρας, ώστε να μην αντιμετωπίσει η επιχείρηση τους προβλήματα βιωσιμότητας στο μέλλον.

[4] Βασικές πηγές χρηματοδότησης ΚΟΙΝΣΕΠ

4.1 Δημόσιες πηγές χρηματοδότησης

Το άρθρο 5 του νόμου 4430/2016 είναι αυτό που αναφέρετε στον τρόπο που χρηματοδοτούνται οι φορείς κοινωνικής επιχειρηματικότητας, δηλαδή οι ΚΟΙΝΣΕΠ. Ειδικότερα, υπάρχει αναφορά σε χρηματοδοτήσεις από το Ταμείο Κοινωνικής Οικονομίας και το Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης. Προβλέπεται αντίστοιχα στο ίδιο άρθρο και η δυνατότητα ένταξης σε προγράμματα στήριξης της επιχειρηματικότητας καθώς και σε προγράμματα του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού για τη στήριξη της εργασίας. Επίσης το νέο πρόγραμμα ΕΣΠΑ αναμένεται να περιλαμβάνει επιδοτήσεις για ΚΟΙΝΣΕΠ, που στην συγκεκριμένη περίπτωση μπορεί να συμμετάσχει και ως συνεπενδυτής. Οι χρηματοδοτήσεις μπορεί να βρίσκονται σε αρχικό στάδιο, ειδικά με την αλλαγή του νόμου, αλλά αποτελούν μια πολύ μεγάλη βοήθεια ώστε η επιχείρηση να πατά σε γερά θεμέλια. Οι επιχειρήσεις που αναζητούν κρατική χρηματοδότηση πρέπει να απευθυνθούν στην Υπηρεσία Κοινωνικής ένταξης και Κοινωνικής Οικονομίας του Υπουργείου εργασίας, κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας. Στην περίπτωση της δικής μας επιχείρησης Hospitalité, από εκεί θα ξεκινήσουμε να απευθυνόμαστε στην προσπάθεια μας να εξασφαλίσουμε δημόσιους πόρους για την λειτουργία και εξέλιξη της επιχείρησης. Γενικότερα οι δημόσιες πηγές χρηματοδότησης είναι οι ακόλουθες:

- Πρακτική άσκηση μέχρι 2 μελών μιας κοινωνικής συνεταιριστικής επιχείρησης που περιλαμβάνει την κάλυψη εξόδων για οδοιπορικά και διαμονή από το πρόγραμμα ERASMUS και επιπλέον καταβολή υποτροφίας ύψους 3.000 ευρώ για πρακτική άσκηση 3 μηνών ανά μέλος – επιχειρηματία.
- Ενίσχυση της επάρκειας των κεφαλαίων, των νεοσύστατων ή των υπό ίδρυση ΚΟΙΝΣΕΠ με χρηματοδότηση για αγορά εταιρικών μεριδίων από ενδιαφερόμενα μέλη α) 5.000 ευρώ για δικαιούχο που ανήκει σε ΑΜΕΑ β) 4.000 ευρώ για δικαιούχο

που προέρχεται από ευάλωτες ομάδες πληθυσμού γ) 3.000 ευρώ για δικαιούχο από ειδικές ομάδες πληθυσμού.

- Επιχορήγηση για εργαζόμενους που μόλις έχουν προσληφθεί σε ΚΟΙΝΣΕΠ οι οποίοι έχουν εγγραφεί στο Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας και έχουν κλείσει την πρώτη διαχειριστική χρήση. Το ύψος της χρηματοδότησης ορίζεται στα 5000 ευρώ για δικαιούχο ΑΜΕΑ, 4.000 ευρώ για δικαιούχο από ευάλωτες ομάδες και 3.000 ευρώ για δικαιούχο από ειδικές ομάδες.
- Το στρατηγικό σχέδιο όσο και ο Ν.4019/2011 αναφέρονται στο ταμείο κοινωνικής οικονομίας, το οποίο πρόκειται να συσταθεί με κοινή απόφαση των υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας και εργασίας, κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας, που θα έχει ως στόχο τη χρηματοδότηση των ΚΟΙΝΣΕΠ. Ωστόσο υπάρχει η δυνατότητα να υπογραφούν και δημόσιες συμβάσεις.

Πρόγραμμα ΕΣΠΑ (Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης). Πηγή: espa.gr

4.2 Ευρωπαϊκές πηγές χρηματοδότησης

Αν επιχειρούσαμε μια σύγκριση με τις δημόσιες πηγές χρηματοδότησης στην Ελλάδα και τις αντίστοιχες Ευρωπαϊκές θα καταλήγαμε στο ότι οι δεύτερες είναι πιο ολοκληρωμένες. Είναι άλλωστε λογικό καθώς η Ευρωπαϊκή εμπειρία στα θέματα κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας είναι προγενέστερη της ελληνικής. Αλλωστε

η Ευρωπαϊκή Ένωση προωθεί την ανάπτυξη αυτής της οικονομίας ως ένα κεντρικό πυλώνα για την κοινωνική και Ευρωπαϊκή ανάπτυξη, καθώς επίσης και για την βελτίωση της ποιότητας ζωής των τοπικών κοινωνιών (Κετσετζοπούλου κ.α., 2005). Παρακάτω θα παραθέσουμε κάποιες βασικές πηγές χρηματοδότησης και θα δούμε ποια αποτελεί την πιο κατάλληλη για την δική μας κοινωνική επιχείρηση την Hospitalité. Τα Ευρωπαϊκά ταμεία Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας ως οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων, χρησιμοποιούν ένα σημαντικό ποσό του κεφαλαίου τους για την χρηματοδότηση επιχειρήσεων κοινωνικού σκοπού.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ (EUROPEAN EMPLOYMENT AND SOCIAL INNOVATION-EaSI):

Τα προγράμματα EaSI στηρίζουν τα μέλη για να υλοποιήσουν μεταρρυθμίσεις στους τομείς της απασχόλησης και της κοινωνικής πολιτικής σε ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό επίπεδο, ώστε να γίνει η αναγνώριση ανταλλαγών καλών πρακτικών. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται η στήριξη με ένα ποσό 25.000 ευρώ των κοινωνικών επιχειρήσεων για την απασχόληση νέων, την ανάπτυξη, εδραίωση και την επέκταση των δραστηριοτήτων τους.

ΕΠΙΤΑΧΥΝΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ (SOCIAL IMPACTACCELERATOR):

Βασική προϋπόθεση εδώ είναι η συνεργασία δημοσίου και ιδιωτικού τομέα σε πανευρωπαϊκό επίπεδο με στόχο την δημιουργία μιας χρηματοδοτικής αγοράς για την κοινωνική επιχειρηματικότητα καθώς και την υποστήριξη ή χρηματοδότηση ίδιων κεφαλαίων των κοινωνικών επιχειρήσεων. Αυτό που ουσιαστικά γίνεται είναι ότι δημιουργείται ένα ταμείο που θα χρηματοδοτήσει τις κοινωνικές επιχειρήσεις.

ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΜΙΚΡΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ PROGRESS:

Εδώ έχουμε την χρηματοδότηση των φορέων ώστε να αυξήσουν με την σειρά τους τη δυνατότητα παροχής μικροχρηματοδοτήσεων και εγγυήσεων σε κοινωνικές επιχειρήσεις. Αυτές τις καλούμε και μικροδάνεια, τα οποία δίνονται σε άτομα που

αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην αγορά εργασίας, με σκοπό να δημιουργήσουν και να λειτουργήσουν τη δική τους κοινωνική επιχείρηση.

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΚΟΙΝΟΙ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΕΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ (JOINT EUROPEAN RESOURCES FOR MICRO TO MEDIUM ENTERPRISES-JEREMIE):

Η πρωτοβουλία αυτή που καλείται JEREMIE έχει ως στόχο της να βελτιώσει την πρόσβαση των μικρομεσαίων κοινωνικών επιχειρήσεων στη χρηματοδότηση. Για την Ελλάδα στο πλαίσιο αυτής της πρωτοβουλίας, χορηγούνται δάνεια με μειωμένο επιτόκιο μέσω της EUROBANK σε μικρές και κοινωνικές επιχειρήσεις οι οποίες απασχολούν μέχρι 50 άτομα και ο ετήσιος κύκλος τους δεν ξεπερνά τα 10 εκατομμύρια ευρώ. Ο επιχειρηματίας που θα επιλέξει να χρηματοδοτηθεί μέσω αυτού του προγράμματος θα καταβάλει επιτόκιο μόνο για το 50% του δανείου.

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ JOINT ACTION TO SUPPORT MICROFINANCE INSTITUTIONS JASMINE:

Εδώ παρέχετε τεχνική βοήθεια σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, για να μπορέσουν να παρέχουν κάποιες μικροπιστώσεις στους ενδιαφερόμενους. Στην Ελλάδα ο φορέας που έχει επιλεγεί για αυτή την ενέργεια είναι το Κέντρο Επιχειρηματικής και Πολιτιστικής Ανάπτυξης. Στην Ευρώπη έχουν εναλλακτικά πιστωτικά ιδρύματα τα οποία χρηματοδοτούν όχι μόνο με βάση χρηματοοικονομικά κριτήρια αλλά και με όρους προώθησης του συλλογικού συμφέροντος. Οι συνεταιριστικές τράπεζες έχουν αυτόν τον ρόλο, οι οποίες παρέχουν χορηγήσεις κυρίως στα μέλη τους, τα οποία μπορεί να είναι είτε φυσικά είτε νομικά. Όμως μέχρι και σήμερα δεν υπάρχει κάτι αντίστοιχο στην Ελλάδα.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΑ:

Η κατηγορία αυτή αναφέρεται στην εφαρμογή ιδιωτικών στρατηγικών στον τομέα των κοινωνικών δράσεων. Οι τρόποι βοήθειας που προσφέρουν είναι μη επιστρεπτέας επιχορήγησης, δάνειο, αγορές μεριδίου της επιχείρησης και εγγυοδοσία. Επιπλέον παρέχει συμβουλές και εποπτεία για να αναπτυχθεί καλύτερα η επιχείρηση.

Συνεπώς αφού γνωρίζουμε ακριβώς ότι το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο έχει κάποιους θεματικούς στόχους και εμείς έχουμε ήδη εξασφαλίσει τους 2 οι οποίοι είναι:

- 1) Η επένδυση στην φιλοξενία και την πρόνοια για ευπαθείς ομάδες.
- 2) Προώθηση της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμηση της ανεργίας όπως και κάθε μορφής διακρίσεων.

Μπορούμε να πούμε ότι η επιχείρηση μας πληροί κάποιες προδιαγραφές σε αυτά που ζητούν. Άλλωστε αναφερόμαστε σε μια επιχείρηση φιλοξενίας κυρίως για ΑΜΕΑ και άτομα ευπαθών κοινωνικών ομάδων. Όμως ας μην ξεχνάμε ότι όλες αυτές οι χρηματοδοτήσεις είναι δύσκολο να καλυφτούν όλες από την χώρα μας ,διότι βρισκόμαστε σε μια περίοδο που διέπετε από αβεβαιότητα καθώς η οικονομική κρίση δεν έχει εξαλειφθεί ακόμα και φέρνει σε ακόμη πιο δύσκολη θέση τις χρηματοδοτήσεις αυτές. Παρόλα αυτά εμείς θα προχωρήσουμε στην κατάθεση της ιδέα της κοινωνικής συνεταιριστικής επιχείρησης στους αρμοδίους της πόλης της Ιεράπετρας αφού τα σχόλια που έχουμε λάβει είναι θετικά. Καθώς βοηθάμε άμεσα τα άτομα με ειδικές ανάγκες να μπορούν να έχουν άνετες διακοπές χωρίς να χρειάζεται να ανησυχούν αφού θα υπάρχουν οι κατάλληλες εγκαταστάσεις. Επιπλέον οι εργαζόμενοι της επιχείρησης θα μπορούν να ενταχθούν με σωστές βάσεις στην κοινωνία και να αποκτήσουν επαγγελματική εμπειρία, μένοντας μακριά από το φάσμα της ανεργίας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Έτσι είναι πολύ πιθανό να μας παραχωρήσουν κάποιες κτηριακές εγκαταστάσεις που υπάρχουν κοντά στην πόλη και ταιριάζουν με αυτές που περιγράφουμε στο επιχειρηματικό σχέδιο, αλλά και να μας χρηματοδοτήσουν. Βέβαια αυτό δεν σημαίνει ότι θα επαναπαυτούμε. Αντίθετα δεν θα σταματήσουμε την αναζήτηση για νέα προγράμματα που θα μας βοηθήσουν να υλοποιήσουμε καλύτερα το έργο μας για την πόλη της Ιεράπετρας.

[5] Μελέτη Περιπτώσεων

5.1 Η ξένη εμπειρία της ΚΟΙΝΣΕΠ LeMat

Προκειμένου να γίνει πιο κατανοητό το εγχείρημα μας για την ίδρυση και λειτουργία μια κοινωνικής συνεταιριστικής επιχείρησης θα δούμε πως λειτούργησαν και πως πέτυχαν αντίστοιχα εγχειρήματα τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Με αυτό τον τρόπο θα έχουμε μια πιο ξεκάθαρη εικόνα για κάποιες στρατηγικές οι οποίες βοήθησαν στην επιτυχία αυτών των οργανισμών.

Η πρώτη εταιρία που θα δούμε είναι η Ιταλική LeMat η οποία είναι ένα πρότυπο για το δικό μας εγχείρημα. Η LeMat εδρεύει στην Ρώμη και ιδρύθηκε το 2005. Αποτελεί μια μη κερδοσκοπική οργάνωση (Μ.Κ.Ο), η οποία με βάση την ισχύουσα Ιταλική νομοθεσία θεωρείται κοινωνική επιχείρηση. Παράλληλα, πρόκειται για ένα εμπορικό σήμα (brand) και λειτουργεί σαν ένα σύστημα δικαιόχρησης κοινωνικών επιχειρήσεων (socialfranchise) στον τομέα του τουρισμού και των ξενοδοχειακών υποδομών με ιδιαίτερη έμφαση στις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.

Γενικά αποστολή της αποτελεί το να στραφεί ο κόσμος προς το καλύτερο όσον αφορά την πολιτιστική, κοινωνική και την επαγγελματική αποκατάσταση των ατόμων με ιστορικό αναπηρίας, ψυχικής ασθένειας ή εξάρτησης από τα ναρκωτικά, όπως επίσης και όλων εκείνων που για πολλούς και διαφορετικούς λόγους έχουν βιώσει τη διάκριση και τον αποκλεισμό από την αγορά εργασίας. Δηλαδή συνδυάζει τα δυο στοιχεία που θέλουμε και εμείς να βοηθάει κοινωνικά όχι μόνο το προσωπικό αλλά και τους πελάτες.

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ
ΔΥΤΙΚΗΣ
ΕΛΛΑΔΑΣ

LE MAT

Special Places, Special People
& Special Values

Το εμπορικό σήμα της LeMat. Πηγή :lemat.it

Αυτό που διέκρινε η LeMat, στη λειτουργία των φιλόξενων ξενοδοχείων, είναι έναν πολλά υποσχόμενο τρόπο για τη δημιουργία σταθερών, με προοπτική και καλά αμειβόμενων θέσεων εργασίας. Ένα ξενοδοχείο θεωρείται ότι είναι ή τουλάχιστον θα πρέπει να είναι μια φιλόξενη επιχείρηση και σύμφωνα με τα πιστεύω και το όραμα της LeMat, κανείς δεν μπορεί να εξασφαλίσει και να συμβάλει ορθότερα σε κάτι τέτοιο, καλύτερα από τα άτομα που έχουν αποτελέσει αντικείμενο διακρίσεων και αποκλεισμού και που υπήρξαν δακτυλοδεικτούμενα από μια μερίδα της κοινωνίας. Αυτά τα άτομα είναι σε θέση να κατανοήσουν σε μεγαλύτερο βαθμό την ανάγκη της φιλοξενίας. Υποστηρίζεται λοιπόν ότι αυτά τα πρόσωπα, θα είναι σε καλύτερη θέση από οποιονδήποτε άλλο να συμβάλουν στη δημιουργία της ποιότητας υποδοχής της επιχείρησης, αλλά και να κατανοήσουν τα προβλήματα που μπορεί να αντιμετωπίζουν οι φιλοξενούμενοι, οπότε μπορούν να αξιοποιηθούν σε ό,τι είναι τώρα παγκοσμίως γνωστό ως 'βιομηχανία της φιλοξενίας'. Για αυτό το λόγο, οι επιχειρήσεις που διακρίνονται από το εμπορικό σήμα LeMat πολύ συχνά ακολουθούν το μοντέλο του ιταλικού τύπου Β κοινωνικό συνεταιρισμό που διέπετε από τον νόμο 381 του 1991 ο οποίος θεσπίστηκε για την κοινωνική συνεργασία των επιχειρήσεων με νομική μορφή την Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης (ΕΠΕ). Γενικά η εν λόγω νομοθεσία επιτρέπει την δημιουργία και λειτουργία δύο τύπων κοινωνικών

Η Γεωπαιδεία είναι μια κοινωνική επιχείρηση η οποία έχει υπαχθεί στον νόμο 4430/2016 και ως κύριο σκοπό της έχει την ανάδειξη και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. Αποτελεί μια Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση Συλλογικής και Κοινωνικής Ωφέλειας με κύριο στόχο της τη βιώσιμη ανάπτυξη, την ανάδειξη, προστασία και αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας. Ένα εγχείρημα το οποίο ταιριάζει απόλυτα με το φυσικό τοπίο της χώρας μας.

Τα ιδρυτικά της μέλη αποτελούνται από απόφοιτους της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (Γεωλόγους, Βιολόγους, Περιβαλλοντολόγους, Ωκεανογράφους, Αρχαιολόγους) με πολυετή επαγγελματική εμπειρία και εξειδίκευση στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον. Τα μέλη της ερευνάνε, μελετάνε και εντοπίζουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των περιοχών ενδιαφέροντος, με στόχο την γνωριμία και την κατανόηση τους. Επιπλέον σχεδιάζουν, οργανώνουν και υλοποιούν διαδραστικές δραστηριότητες στην εκάστοτε περιοχή ενδιαφέροντος, με στόχο να συνδυάζεται η ψυχαγωγία με την γνώση. Με αυτό τον τρόπο κεντρίζουν και τον ενδιαφέρον του κόσμου για πολλές περιοχές της οποίες μέχρι εκείνη την στιγμή αγνοούσαν. Επίσης συμμετέχουν σε τοπικές εκδηλώσεις και δράσεις αποσκοπώντας στην ανάπτυξη συνεργασιών με ανθρώπους που μοιράζονται την ίδια ιδέα. Χαρακτηριστικό είναι ότι πολύ συχνά οργανώνονται εκδρομές γνώσεις και δράσεις στην φύση, σε αξιόλογες οικολογικά και πολιτισμικά περιοχές. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα όλο και περισσότερα άτομα να έρχονται σε επαφή με τοπικά προϊόντα τα οποία αποκτούν μεγαλύτερη απήχηση, ενισχύοντας τις τοπικές κοινωνίες.

Μέχρι στιγμής η Γεωπαιδεία έχει αποκτήσει ένα αρκετά μεγάλο κοινό που συμμετέχει τακτικά σε εκδρομές. Κάθε εκδρομή πέρα από το ότι διδάσκει τον σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον είναι και μια τονωτική ένεση οικονομικά και κοινωνικά για τις τοπικές κοινωνίες κάποιες εκ των οποίων είναι αρκετά απομακρυσμένες και έχουν μεγάλη ανάγκη να προβληθούν.

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ
ΔΥΤΙΚΗΣ
ΕΛΛΑΔΑΣ

Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση

Το σήμα της Γεωπαιδεία. Πηγή : geopedia.gr

Συμπεράσματα

Φτάνοντας στο τέλος της παρούσας πτυχιακής προσπαθήσαμε στα κεφάλαια που αναπτύχθηκαν να καλυφθούν όλες οι πτυχές της υλοποίησης μιας κοινωνικής συνεταιριστικής επιχείρησης, από θεωρητική, νομοθετική, θεσμική, επιχειρηματική και πρακτική όψη. Μέσα από τα προηγούμενα κεφάλαια είδαμε τις ευκαιρίες και τα προβλήματα που υπάρχουν σε αυτό το εγχείρημα αλλά και το πως αυτά μπορούν να αντιμετωπιστούν. Γενικά το κοινωνικό έργο που αφήνει μια ΚΟΙΝΣΕΠ είναι πολύ σημαντικό και μέχρι στιγμής δεν μπορεί να επιτευχθεί από μια επιχείρηση οποιουδήποτε άλλου τύπου. Η δημιουργία μιας επιχείρησης φιλοξενίας με έμφαση στα άτομα με ειδικές ανάγκες και με προσωπικό που προέρχεται από ευάλωτες κοινωνικά ομάδες αποτελεί ένα πολύ σημαντικό κομμάτι για να καλυφθεί ένα κοινωνικό κενό που υπάρχει, αλλά και να αναδειχθεί ακόμα περισσότερο μια τοπική κοινωνία. Στην εποχή της οικονομικής και ανθρωπιστικής κρίσης που ζούμε η υλοποίηση της ιδέας μας μπορεί να είναι δύσκολη, αλλά καταδεικνύεται το πόσο πολύπλευρα μπορεί να συμβάλλει για ένα καλύτερο μέλλον. Τέλος όπως είδαμε και από τις μελέτες περιπτώσεων τίποτα δεν είναι ακατόρθωτο στον τομέα της κοινωνικής επιχείρησης ανεξάρτητα από την χώρα στην οποία δραστηριοποιείτε. Επιπρόσθετα τα επιτυχημένα παραδείγματα είναι πολλά ακόμα και τα οποία δίνουν ελπίδα σε άτομα που θέλουν να ξεκινήσουν μια επιχείρηση πρωτίστως για να βοηθήσουν κοινωνικά και δευτερευόντως για το κέρδος που αποκομίζουν.

Βιβλιογραφία

Ελληνική

- Αδάμ, Σ.(2014) Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις στην Ελλάδα: Πού εντοπίζεται το κοινωνικό στη θεωρία και στην πράξη; Φόρουμ Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας.
- Εθνικό Θεματικό Δίκτυο Κοινωνικής Οικονομίας, (2005), Οδηγός Ίδρυσης και Λειτουργίας Κοινωνικών Επιχειρήσεων, Υπουργείο Απασχόλησης & Αναπτυξιακές Συμπράξεις Κοινωνικής Οικονομίας, Αθήνα
- Ζλατάνου Α.,(2014), Οργάνωση και λειτουργία του καταναλωτικού συνεταιρισμού BiosCoop, ΤΕΙ Θεσσαλονίκης
- Κετσετζοπούλου Μ.,(2005), Διαστάσεις του κοινωνικού αποκλεισμού στην Ελλάδα, συλλογικό έργο, Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών
- Ο.Ο.Σ.Α. (1999), Κοινωνικές επιχειρήσεις, Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης
- Πουζιάρη Μ., (2016), Ο ρόλος των κοινωνικών συνεταιριστικών επιχειρήσεων στην τοπική ανάπτυξη, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
- Παπαγεωργίου Λ.Κ.(2005), Βιώσιμη συνεταιριστική οικονομία, θεωρία και πρακτική, Παπαζήση
- Σταματοπούλου Α. (2016), Προσωπικά χαρακτηριστικά και κίνητρα επιχειρηματικότητας των γυναικών στις κοινωνικές επιχειρήσεις, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο
- Τακτικός, Β. (2014) “Θεσμοί και εφαρμογές Κοινωνικής Οικονομίας”, Εκδ. Ερύμανθος.
- Τζουβελέκας Μ., Zoehrer K., (2014), Ο Νόμος 4019/2011 – Προϋποθέσεις λειτουργίας της Κοινωνικής Οικονομίας για μια βιώσιμη αγορά εργασίας, Επιστημονικό περιοδικό κοινωνική πολιτική
- Τσουραμάνης Χ., Μελέτης Κ.(2004), Συνεταιριστική οικονομία και νομοθεσία, Παπαζήση
- Ζούζουλα Α.,(2012), Χρηματοδότηση των κοινωνικών επιχειρήσεων και ο ρόλος των συνεταιριστικών τραπεζών στην Ελλάδα, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Ξένη

- Defourny J.,Nyssens M., (2008), Social enterprise in Europe: recent trends and developments, Emerald Group Publishing Limited

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ
ΔΥΤΙΚΗΣ
ΕΛΛΑΔΑΣ

- Leana, C. R., and Pil, F. K. (2006) “Social capital and organizational performance: Evidence from urban public schools”, Organization Science
- Sahlman (1997), How to write a great business plan, Harvard Business Review
- Smallbone D., Evans M., Ekanem Ig., Butters S. (2001), Researching social enterprise, Middlesex University, London

Ηλεκτρονικές Πηγές

<https://www.e-nomothesia.gr/law-news/demosieutheke-phek-nomos-4430-2016.html>

<https://www.social-economy.com/koinsep.html>